

Sơ lược về tác giả: Finbarr McCarthy sinh trưởng tại Anh quốc và hiện cư ngụ tại Úc. Ông đã và đang làm việc cho các tổ chức Cứu trợ của Anh, Úc và Quốc tế; kể cả hai năm làm việc tại các trại tỵ nạn người Việt ở Hồng Kông. Các bài viết của ông đã được đăng tải tại các tạp chí và nhật báo khắp nước Úc. Một quyển sách của ông có tựa là "Sydney From Below" đã được Hiệp hội Xuất bản Úc bình chọn là Sách Hay trong Năm. Ông viết truyện giả tưởng và không giả tưởng. Truyện ngắn sau đây kể lại một trong những kinh nghiệm của ông tại một trại tỵ nạn người Việt ở Hồng Kông.

Tư vấn

Tác giả : Finbarr McCarthy

Người dịch : Lê Lan Phương

Hầu hết người Việt đang ở bên trong những lán trại, một số ít đang ngồi xỏm bên ngoài, canh chừng các lối ra vào. Hàng rào kẽm gai, tường bê tông, và mùi phân bao quanh tất cả những người cư ngụ hoặc làm việc trong cái trại có ba ngàn người này.

Ngồi cạnh tôi là Loan, cô gái 20 tuổi này đã ở trại được hai năm và làm thông ngôn cho tôi. Chúng tôi đang chăm chỉ phiên dịch các lá thư do các lán trưởng hoặc các gia đình tang quyến kêu xin giúp đỡ, sau một vụ đâm chém và bạo động mới bộc phát gần đây. Văn phòng của chúng tôi, nói cho đúng ra chỉ là một cái công ten nơ (thùng tải hàng của tàu thủy) được sửa thành văn phòng, đang bị chuột gặm nhấm dần mòn. Kế bên văn phòng là chùa Phật giáo, cũng từ một cái công ten nơ khác. Sau văn phòng là hàng rào kẽm gai và sườn dốc dựng đứng nhìn ra Biển Nam Hải. Thành phố Hồng Kông lấp lánh từ xa và cách đảo này khoảng một giờ đi tàu. Nền bê tông làm tăng thêm sức nóng tới bốn mươi hai độ và các lều lán đông chật những bà mẹ nhể nhải mồ hôi đang quạt cho những đứa bé ngủ thiếp trong những chiếc võng đơn sơ được đóng dựa nhè nhẹ.

Tôi chả tài nào che dấu nỗi mùi mồ hôi của mình, vả chăng đến nay thì chúng tôi đã quen biết nhau quá rõ để khỏi lo lắng về mùi mèn hoặc người ngợm của mình như thế nào. Loan tự phe phẩy quạt bằng một tờ báo.

Cánh cửa văn phòng mở đánh ầm và một tên an ninh trẻ người Hoa đeo kiếng mát hiện ra, có vẻ căng thẳng và dè dặt về quyền hành của hắn đối với tôi.

'A, chào ông McCarthy, trưởng trại mời ông lên phòng an ninh có chút việc.'

'Tôi hơi bận một chút, mười hoặc mười lăm phút nữa được không?'

'Vậy à, trưởng trại mời ông lên bây giờ. Xin vui lòng theo tôi'.

'Có cần thông ngôn không vậy?'

'Vâng cần đấy.'

Xem ra chẳng phải là chuyện được mời đi ăn nhậu như mình mơ tưởng, tôi bèn đứng dậy, và đi với Loan, theo hắn qua các dãy trại.

Mắt hấp háy vì nắng, chúng tôi đi ngang qua các nhóm thanh niên đứng chờ trong bóng mát, chuyện nhau các điều thuốc. Hầu hết bọn họ chỉ mặc xà lòn và tôi nhận ra họ từ xa do các hình xăm trở rần rết khác nhau khắp ngực và chân của họ.

Tới dãy B, một viên chức cao cấp vẫy chúng tôi lại.

'Dà chào ông McCaffy, mời ông vô, chúng tôi đang có vấn đề với một tên VBP đang nổi nóng.'*

'Vụ gì thế?'

'Chúng tôi đang điều tra hấn về một vụ đâm chém hôm qua tại lán K. Nhưng hấn ta kêu rằng mình vô tội và không chịu bình tĩnh lại.'

'Ra thế, ông bạn cần tôi giúp gì nào?'

'Hiện giờ hấn đã tự đâm rạch vào người và làm vợ con hoảng sợ...may ra ông có thể nói chuyện với hấn xem sao.'

'O.K.'

Loan đứng kế tôi, chân đá một mẩu thuốc lá trên nền đất, đôi mắt quầng đen của cô cho thấy sự căng thẳng trong việc thường xuyên giúp tôi trong những tình huống loại này. Tôi liếc nhìn cô như ngầm xin lỗi về việc phải nhờ đến cô một lần nữa.

'O.K?'

Cô gật đầu 'Vâng O.K.'

Nhân viên an ninh mở cửa trại tù và chúng tôi đi vào hàng lang hẹp với một dãy các xà lim biệt giam lạnh lẽo. Ngay lập tức đập vào tai chúng tôi là những tiếng ồn ào vang dội khắp các bức tường, những tù nhân xôn xao tìm cách theo dõi sự việc xảy ra, có kẻ thông bắm cánh tay qua các chấn song.

Trước tiên tôi nhìn thấy một thiếu phụ ngồi khom người trên nền nhà đang gào khóc như điên dại, tay ẵm con; điều đáng ngạc nhiên là đứa bé vẫn lặng thinh, mặc dù có vết nước mắt trên mặt nó.

Tôi và Loạn vừa tới gần cô ta thì cánh cửa phía sau chúng tôi mở ra và hai người tiến vào. Một người là bác sĩ mặc áo choàng trắng, người kia là nhân viên an ninh với máy thu hình không lúc nào rời mắt gã. Ánh sáng từ máy hình chiếu rọi những hình bóng kỳ dị trên dãy xà lim tăm tối, làm tôi có cảm tưởng mình đang ở trong một lò mổ.

'Cô ta nói gì vậy, Loan?'

'Thả chồng tôi ra...ảnh vô tội... Tôi sẽ tự tử cho mà coi...thả ảnh ra... nói có vậy thôi.

Chúng tôi đến xà lim của anh ta, và Loan lùi bước kế bên tôi, vẻ ngạc nhiên lộ rõ trong đôi mắt của cô.

Hầu như trần trụi, người tù đã dùng dao hoặc mảnh sắt gì đó tự rạch ngực và bụng của mình. Máu trộn lẫn với mồ hôi đang chảy khắp người hấn. Trong cơn phần nộ, hấn gào thét và quơ quào về phía song chấn xà lim khi vừa nhìn thấy chúng tôi, phỉ nhổ tôi bằng tiếng Việt:

'TAO SẼ GIẾT CẢ HAI CHÚNG MÀY. THẢ TAO RA NGAY...TAO SẼ RẠCH BỤNG RA...THẢ TAO RA...TAO SẼ GIẾT CẢ ĐỨA CON TAO...'

Loan tỏ ra rất hoảng sợ và đứng sau vai tôi để nghe, và dịch lại lời hấn cho tôi nghe.

Vừa lúc đó, vị bác sĩ người Hoa đứng kế bên tôi nói rằng tù nhân họ Nguyễn này cần được chăm sóc chạy chữa, vậy mà hấn đã từ chối, và rằng vết thương của hấn cũng không đến nỗi trầm trọng cho lắm. Nói xong, ông ta bỏ đi. Trong phim.

Theo lệnh, gã quay phim ở lại, tiến gần thêm vài bước. Chúng tôi cố khuyên nhủ cả người tù và vợ hấn bình tĩnh lại, phải tìm cách nói chen vào trong khi họ gào thét hoặc chửi bới, hoặc khi Nguyễn ngừng để lấy hơi. Loan tìm lời gạn hỏi hấn về sự việc xảy ra, mong chờ hấn bình tĩnh lại. Hấn không ngớt lời rủa sả nhân viên an ninh, dọa sẽ giết cả lũ nếu hấn thoát ra được. Loan tìm cách chấp

nói những lời của hắn để dịch lại cho tôi. Vừa nói cô vừa ngồi xỏm xuống bên cạnh vợ hắn và nắm tay cô ta, và dùng một mảnh vải cũ để lau mặt cho đứa bé. Sau cùng Lan ổn định lại với vẻ yên lặng thần thờ và Nguyễn đứng đó lắc đầu, nhìn vào bụng mình và nguyên rửa.

Cuối cùng hắn cũng tự kiểm chế đủ để kể cho chúng tôi nghe đầu đuôi câu chuyện, hắn kêu rằng mình bị gài bẫy. Tôi hứa rằng tôi sẽ nhờ UNHCR* theo dõi sát cuộc điều tra. Cuộc nói chuyện cứ vòng vo. Nguyễn di chuyển với thái độ hung hãn. Gã an ninh hướng máy quay phim vào gần mặt tôi, chiếu ánh sáng lên Loan và đứa bé...tôi ráng kìm giữ để khỏi bảo gã cắt xéo đi cho rồi.

Bỗng nhiên, có tiếng nói vang lên xôn xao từ bên ngoài, chìa khóa kêu leng xeng và cánh cửa sắt dày dần tới hành lang lại mở ra lần nữa. Đó là Victor, viên Trưởng Trại. Cùng với gã quay phim ông ta đã xem cảnh tượng phô diễn và đã chờ dịp để chuồng mặt ra một cách hữu hiệu. Ông ta là người Hoa và cao gầy, có dáng vẻ của một dây cáp điện dễ bị chạm.

Gần đây tâm tính của ông ta càng u tối hơn nữa do không thể quản chế nổi cái trại đã bị cuốn hút với sợ hãi và bạo động.

Ông ta sải bước vào, theo sau là đoàn tùy tùng gồm thông dịch và phụ tá, đem theo nào là ghế ngồi, trà nước và giấy tờ. Khẽ gật đầu chào tôi, ông ta ngồi vắt chân chữ ngũ trên ghế trước song cửa xà lim, trừng mắt nhìn người tù với vẻ sốt ruột. Ông ta cứ ngồi thế khoảng một phút, im lặng và vỗ vỗ lên đầu gối của mình một điệu thuốc chưa mỗi lửa. Loan nắm tay Lan.

'O.K. Finbarr... anh bạn này ra sao rồi?'

'Dà...'

'Bảo với hắn'...ông ta sửa, mắt liếc nhìn ông kính...'Bảo với hắn rằng chúng tôi sẽ điều tra hắn, bắt kẻ hắn tự làm gì với thân thể hắn, cuộc điều tra vẫn sẽ tiếp tục. Nếu hắn được chứng minh là vô tội...'

Lúc đầu tôi tưởng ông ta nhờ tôi nói với Nguyễn, nhưng khi thấy tôi lặng im ông ta cứ thao thao diễn thuyết và thông ngôn của ông ta lập lại bằng tiếng Việt. Bầu không khí lại nóng lên, luật lệ được vạch ra, rất ồn ào, qua hai thứ tiếng. Tôi nhận thấy rằng chúng tôi đã phí thì giờ làm Nguyễn dụ xuống, chỉ để chuẩn bị cho bài diễn giảng của Victor. Lan bắt đầu khóc trở lại, thỉnh thoảng Nguyễn gào vào mặt Victor rằng mình vô tội và dọa sẽ tự tử và giết cả đứa bé. Loan lui lại dựa sát tường, chúng tôi nhìn nhau, cảm thấy ngu ngốc, và ráng tránh né không dự vào cuộc trình diễn của Victor, Bỗng nhiên, quay về phía tôi ông ta nói:

'Finbarr, anh nói với hắn là nếu hắn rạch bụng lần nữa CHÚNG TÔI SẼ PHÁ VÀO XÀ LIM...và ép hắn phải dùng thuốc nếu cần, để chặn hắn lại...'

Tôi cứ lặng thinh trong lúc ánh sáng quay phim chiếu từ người này sang người khác. Loan ôm đứa bé trong tay và đi lên xuống hành lang để bé khỏi chú ý đến sự việc xảy ra. Gã quay phim có vẻ bối rối. Trước khi quay ra Victor lắc đầu và quăng mẫu thuốc lá xuống nền nhà.

'Finbarr, làm ơn khuyên nhủ hắn một chút.'

'O.K. Victor.'

Lúc ông ta đi ra, Nguyễn gào lên man rợ và quăng quật cái giường nhựa của hắn khắp xà lim và thọc ngón tay vào vết thương của hắn.

Sau đó, những lời mà tôi hoặc Loan nói chẳng còn giúp ích gì nữa. Lan ngồi phịch xuống sàn nhà và dựa vào chấn song. Nguyễn cứ bảo vợ hắn hãy tự tử và giết cả đứa bé nếu hắn bị dòi qua xà lim khác. Loan đã quá mệt mỏi, nước mắt vòng quanh, chẳng thiết gì đến việc lập lại những lời của hắn. Sau khi nói rằng chúng tôi sẽ chăm nom cho vợ con của hắn, chúng tôi bỏ đi, để mọi người được

ngủ ngơi.

Tôi đỡ Lan, và Loan ẵm đứa bé bước ra vùng trời nóng chói chang của trại. Một nhóm phụ nữ đang tán gẫu lập tức ủa tới quanh chúng tôi, ẵm lấy đứa bé từ tay Loan.

Ra ngoài nắng, Lan có vẻ muốn quy xuống. Một người trong bọn họ lập tức đỡ lấy cô và cõng cô trên lưng, như cõng một đứa trẻ. Một phụ nữ khác ẵm đứa bé đi theo, vừa quạt và đong đưa bé một cách nhẹ nhàng.

Hai thanh niên xâm mình, với vẻ quyền hành đã lặng lẽ dẫn Loan qua một chỗ riêng để hỏi han về sự việc xảy ra.

Cuối cùng Loan và tôi cũng vượt qua trại để về lại văn phòng.

'Cô nghĩ gì hả Loan?'

'Cái gì?'

'Hắn ta vô tội hay có tội?'

Loan mỉm cười..."Tôi chẳng biết, nhưng nhiều người bảo hắn ta hay gây rắc rối...có thể hắn là thủ phạm.'

Về đến văn phòng, tôi cảm thấy nhẹ nhàng hơn khi thấy những người khác trong nhóm chúng tôi đang cười đùa với nhau. Loan ngồi xuống một góc phòng và ngã đầu trên bàn.

Tôi đun nóng nước để pha trà. Triệu chứng 'minh có giúp ích được gì ở chốn này?' cứ thoáng hiện trong đầu tôi. Nói cho lắm, nào là quay phim, rồi lợi dụng lòng kéo. Đành bó tay chẳng làm được gì.

Có một tiếng vang trong tâm tư. Tôi cứ mãi suy nghĩ về những nạn nhân thực sự của những vụ này là những người phụ nữ, họ bị sỉ nhục và lợi dụng trong lúc họ đứng bên lề và cố gín giữ lấy gia đình. Nhìn những kẻ đàn ông nhập cuộc.

Tôi pha trà và đi tới chỗ Loan. Khi để ly trà lên bàn tôi thoáng nhìn thấy cô gái đã khép đôi mi, chìm sâu vào giấc ngủ.

Ghi chú:

VTB - viết tắt của chữ Vietnamese Boat People: Thuyền nhân Việt nam.

UNHCR - viết tắt của chữ United Nations High Commissioner for Refugees: Cao Ủy Ty nạn Liên Hiệp Quốc.